www.svoboda-news.com

СВОБОДА

THE LIBRARY OF THE ... NOV 1 1927 UNIVERSITY OF ILLINOIS

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 253. Джерзи Сити, Н. Дж., понеділок, 31. жовтня, 1927.

VOL. XXXV. No. 253. Jersey City, N. J., Monday, October 31, 1927. THREE CENTS.

МАЙНЕРИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ

ЮНІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ВІД ГУБЕРНАТОРА УРЯДОВОГО СЛІДСТВА.

ПИТСБУРГ, 28. жовтня. — Майнерська юнія Де Юнайтид Майн Воркерз оф Америка віднеслася з публичним домаганнєм до стейтового губернатора Фишера, щоби він розвів слідство над страйком майнерів.

Юнія каже, що страйкарів позбавлено всіх горожанських свобід, загарантованих американською конституцією. Юнія закидає, що губернатор дозволив поліції вуглевих і стаєвих баронів обняти всю цивільну владу в свої руки та що сі поповнили досі коло шістьдесять убийств.

З ПРОЦЕСУ ПРОТИ ФОЛА Й СИНКЛЕРА.

СУД НЕ ДАЄ УРЯДОВИ ДОПИТУВАТИ ФОЛОВОГО ЗЯТЯ.

ВАШИНГТОН, 28. жовтня. — Федеральний суддя, що проводить процесом уряду проти бувшого міністра Фола й нафтяра Синклера, обжалованих за шахрайства при винайманню державних нафтових теренів, не хотів дозволити адвокатови уряду допитувати банкира Еверварта, зятя Фола, звідки Фол узяв „бонди свободи" на 230,500 долярів.

Уряд каже, що Фол дістав сі дорогоцінні папери як хабар за свою згоду на аренду.

МЕЙОР ШИКАГА ТОМПСОН ОРГАНІЗУЄ ПАТРІОТИЧНЕ ТОВАРИСТВО.

БОГАТО УРЯДНИКІВ ВИСМІВАЄ ЙОГО АКЦІЮ.

ШИКАГО, 28. жовтня. — Томпсон, мейор міста Шикаго, пробує тепер піддержати свою підупадаючу кампанію проти „англійської пропаганди", став організувати патріотичне товариство, яке має вести агітацію за американським патріотизмом. Товариство має називатися „Америка Ферст Асосіейшен".

Томпсон вислав сейчас заклик до визначних стейтових і міських урядників, щоби вони приступали до Томпсонової організації. Богато урядників, однак, не хоче про неї навіть чути. Декотрі з них вислали Томпсонови відповіди, повні дотепних кпин.

НЕБУВАЛА ОСІННЯ ПОГОДА.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 28. жовтня. — В сій околиці дійшла нині температура до 80 степенів Фаренгайта. Є се певного рода рекорд, бо записки стейтового уряду погоди не записали ще такої теплоти в сій порі року.

В деяких місцевостях було навіть ще тепліше. Так приміром Ютика мала мати навіть 90 степенів, але се було не в тіни, а на сонци.

СУД ПРОТИ ПОЛІСМЕНА-ВБИЙНИКА.

НЮ ЙОРК, 28. жовтня. — На росправі проти міського поліcмена Грейма, обжалованого за вбийство платничого Джадсона Прета, свого приятеля, якого він мав стерегти перед нападами бандитів, виступала свідком вдова по вбитім. Пані Прет оповідала, як у день смерти мужа муж умовився був з женою на стрічу в одній реставрації. Оповідаючи про те, як він умер, вона зімліла. Її відставлено домів під опікою шпитальної доглядачки.

ВИСАДЖЕНО НА БЕРІГ 961 ОСІБ З РОЗБИТОГО КОРАБЛЯ.

РІО ДЕ ДЖАНЕЙРО, 28. жовтня. — З розбитого італійського корабля Принцесси Мафальди висаджено на беріг досі 961 осіб. Зі сього показується, що число втоплених осіб виносить 295.

Вратовані оповідають, що морські людоїди пожерли певно богато людий.

СМЕРТЬ ДИТИНИ ЧЕРЕЗ ЗАБАВУ.

НЮАРК, Ню Джерзі, 28. жовтня. — Підчас забави в хованки, яку бавилася в однім приватнім мешканню громадка дітий італійських іміґрантів, 8-літна Кармелія Лючіано вихилася через вікно та злетіла з 4-го поверха на вулицю. Дитина находиться в небезпеці життя.

СТУДІЇ НАД ПЯТНАМИ НА СОНЦИ.

КЕМБРИДЖ, Мессечузетс, 28. жовтня. — Астрономічна обсерваторія Гарвардського університету почала на спілку з другими обсерваторіями по Америці розсліди над пятнами на сонці. Астрономи хочуть переконатися, який уплив мають пятна на землю, на її погоду, землетруси й вульканічні вибухи.

АРЕШТОВАНА ЗА РВАННЄ КВІТІВ.

ДАРІЕН, Конетикат, 27. жовтня. — Пані Анну Дейтон, жительку Дрейтон, завізвано на суд за те, що вона рвала лаврові квіти.

У сьому стейті є закон, який признає лаври стейтовою квіткою та забороняє їх рвати або переносити.

Судові рекорди показують, що се перше того рода обжалованнє в стейті. З тої причини громадянство зацікавилося розправою, а ґазети розписалися широко про подію.

ЦУКОРНЯНИЙ ПРОМИСЛ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Мешканці Злучених Держав видають кожного року білйон долярів на цукорки. Цукорняний промисл є семим з ряду найбільшим промислом у краю.

В. БЕРГЕР КАЖЕ, ЩО ГОВЕРНОР СМИТ БУДЕ СЛІДУЮЧИМ ПРЕЗИДЕНТОМ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Виктор Бергер, провідник американської соціялістичної партії, заявив недавно, що губернатора Стейту Ню Йорк, католика „Ал" Смита іменує демократична партія кандидатом на президента, і що його виберуть в осени 1928 року президентом Злучених Держав.

ДВА ПРАПОРИ В ПОЛУДНЕВІЙ АФРИЦІ.

ЛОНДОН. 26. жовтня. — Непорозуміння з причини державного прапору, яке грозило цілковитим розривом між англійською і бурсько-голяндською партією у полудневo-африканськім парляменті, полагоджено вдоволяючо.

Британський прапор будеться тепер вивішувати разом з полудневo-африканським прапором на всіх публичних будинках і инших публичних місцях у всіх більших містах Полудневої Африки.

ВІДГУКИ УСДП ПЕРЕД СУДОМ.

Хоча від ліквідації УСДП минуло вже повних пять років, мимо цього ця справа виринула ще на судовій залі. При кінці вересня відбулася карна розправа в Тернополі проти двох свідомих селян Калити і Бучка за те, що вони ще в 1923 році заснували у себе в селі партійний гурток. Мимо цього, що оборона виказала, що це була в той час леґальна партія, і що після її організаційних постанов які розпорядків польської влади кожний міг без дозволу закладати партійні організації, суд засудив обох обвинувачених на кількатижневу вязницю. Тому, що оборона внесла зажалення неважности, справа ця найде ще свій епільоґ перед вищими інстанціями.

ШЕСТИЛІТНЯ ТЕРОРИСТКА.

З Києва доносять, що у центрі міста поліція задержала 6-літню дівчинку, яка, підійшовши до міліціонера, вистрілила до нього з револьвера, але не трафила.

Радянська влада довідується, що дівчинка була сліпим орудєм в руках терористів.

ЗАКРИТТЯ МОСКОВСЬКОЇ ШКОЛИ.

В Рівному на Волині з наказу куратора шкільної округи закрита єдина московська школа, до якої ходило 500 дітей. Закриття школи сталося в наслідок браку кредиту, бо згідно шкільному закону урядом видаються гроші на школи признаних меншостей, себ-то українські, білоруські, жидівські й литовські.

НЕВДАЧНА ОБОРОНА ТРОЦЬКОГО Й ЗІНОВЕВА КАМЕНЕВИМ І РАКОВСЬКИМ.

МОСКВА, 27. жовтня.— Приїхавші тут на обхід Жовтневої революції Раковський, бувший посол у Парижі й Каменев, посол у Римі, промовляли на публичних комуністичних зборах в обороні Троцького й Зіновева.

Раковський обвиняв Центральний Комітет, що він завів залізну дисципліну в будові „залізної партії". Він говорив дальше, що більшість Центрального Комітету сама винна тому, за що обвиняє опозицію.

У відповідь йому почали кричати: „У нас режім Леніна". Сталіці перервали його бесіду протестуючи окликами. Каменев обвиняв Сталінців, що у них нема ніяких ідеалів, а се викликало протести зі сторони тих послідних. Засідання закінчилося одобренням поступованням Центрального Комітету.

СВЯТО СТОЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ.

З нагоди століття появи збірника М. Максимовича також і Західна Україна готовиться до відсвяткування цих роковин. Всі часописи й журнали містять статті і матеріяли присвячені рокувинам, крім цього виготовляється низка святочних обходів по цілому краю. На святочні обходини на Радянській Україні виїхали вже представники Наукового т-ва ім. Шевченка зі Львова: акад. К. Студинський, проф. Марущак і проф. Філярет Колесса.

РОЗВОДИ В АНГЛІЇ.

У найблищих трох місяцях англійські суди розбиратимуть 500 розводових процесів. Таким робом за рік буде їх 3600 справ, з чого 2400 припадає на Лондон. Порівняно з минулим роком число розводів, знову зросло. Преса пояснює цей зріст впливом нового закону, що забороняє друкувати справоздання із розводових справ. Наслідок вийшов зовсім інший ніж сподівався уряд: раніще деякі люди не вносили розводових скарг лякаючись скандалу в пресі, тепер, коли ця можливість щезла, подружі пари приходять щораз частіше до пересвідчення, що нічого не стоїть на перепоні, щоби вони тихо та мирно розійшлися.

ЗРІСТ КОЛЕКТИВНИХ ОБЕДНАНЬ.

За останні два роки на Шелетівщині помітно зросло число колективних обєднань. Так на початку 1925 року на окрузі було тільки 27 обєднань, а тепер 122. Переважну частину обєднань складають товариства спільної обробки землі та тракторно-машинові товариства. В комунах і артілях сіють добірне насіння і запроваджено правильну сівозміну. Артіль ім. Леніна в селі Чорному, поточного року дістала з десятини 102 пуди жита, 152 пуд. пшениці, 107 пуд. ячменю, то-що, а артіль „Прогрес" має на десятині жита 130 пудів.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ МОЛОДІ.

В останніх днях вересня поліційні власти перевели ряд масових арештовань серед молоді в станиславівському, снятинському і коломийському повітах. Арештовано кілька десятків молоді. Між арештованими є два сини письменника Стефаника. Які причини арештувань, покищо невідомо.

УБИЙНИК ВОЙКОВА, КОВЕРДА, ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ДО МАТУРИ.

ВАРШАВА, 27. жовтня. — Убийник совітського посла, Войкова, Б. Коверда, приготовляється до іспиту зрілости. Як звісно, Коверду засуджено на досмертну вязницю. Іспит зрілости Коверди переведеться шкільною комісією у вязниці. Мимо поповнення вбийства, Коверди з гімназії не виключено.

КРИМСЬКИЙ ЗЕМЛЕТРУС.

Щойно тепер можна з радянської преси зібрати точніші дані про землетрус, який почався з 11. на 12. вересня в 12 год. 20 хв. ночі в Криму. Він почався невеличким гремтінням, що перейшло незамітно, а повторилось незабаром удруге та втретє в годині 6-тій вранці. Тоді удар навів таку паніку на населення, що воно почало вибігати на вулицю. Тремтіння повторялось на протязі всієї днини 12. вересня в ріжних містах і нарушило чимало будинків. Втрати на десятки мілїонів. Найсильніший землетрус відчули в Севастополі, де було 8 товчків. Дорога до Симферополя знищена. В Ялті було 18 убитих і 385 ранених. В Одесі не було більших втрат, але такого сильного тремтіння мешканці не памятають. У Києві тремтіння тривало 2 хвилини, але було дуже сильне, так, що в стінах деяких будинків порозбились сильні щілини. Земля колихалась у Боярці, Фасові, Білій Церкві, Коростені, Козятині, Черкесах, а також у районі стації Помошна, Жмеринка, Вознесенське, Бобринська, Могилів Подільський, Мелітопіль, Таганріг. На Дону, де робітники працювали в копальнях, землетрус був сильно замітний. У Харкові тремтіння було слабе. Землетрус, що пройшов по Україні був відгуком кримського; не був небезпечним явищем, але рідким.

4 МІЛ. КАРБ. НА ЕЛЕКТРОБУДІВНИЦТВО.

Контрольні цифри електробудівництва на Україні передбачають витрату наступного року 11 міл. карб. на будування нових і поширення старих комунальних електростацій. Крім того 3.2 міл. крб. витратиться на дальший розвиток сільської електрифікації.

Одно лише Т-во „Електрика" склало 36 проектів на збудування нових стацій 1927—28 року. Загальна сума будівництва „Електрики" досягне 5—5 з половиною мілїона карб. Цього року Т-во закінчує будувати на Україні 14 нових електростацій (Тирасполь, Вознесенське то-що).

УКРАДЕНО УСЮ ПЕРЕПИСКУ ПРИНЦА КАРЛА

РУМУНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПОПИРАЄ БРАТІЯНУ. МАЮТЬ АРЕШТУВАТИ ПРОВІДНИКА ОПОЗИЦІЇ.

ПАРИЖ, 28. жовтня. — Принца Карла повідомлено, що його віллю на передмістю Парижа обкрадено. Сталося се перед тижнем. Забрано лише його кореспонденцію. Рабівники не рушали ніяких дорогоцінностей ані грошей. Французька поліція догадується, що рабунок мав політичний підклад.

ВІДЕНЬ, 28. жовтня. — Мимо сильно змобілізованої опозиції премієрови Братіяну удалося віднести побіду над своїми політичними противниками. Румунський парлямент ухвалив йому „вотум довіря", коли він заявив, що ті, що будуть аґітувати за зміною на престолі, будуть уважатися ворохобниками.

Після ухвали довіря для свого кабінету приказав Братіяну арештувати команданта воздушної сили, полковника Теодореску й Аксентого, префекта поліції в Яссах, яких уважають найгорячійшими прихильниками принца Карла.

Опісля повторив Братіяну слова пок. короля Фердинанда, який був за зреченням престола через Карла і тому сказав: „Конечною річчю є відтяти суху галузь, щоби дерево не усохло".

БІЛГОРОД, 28. жовтня. — Провідник опозиції Маню заявив, що зміна на престолі не буде революцією, коли більшість буде за сею зміною. На се відповів Братіяну, що Румунія не хоче й не буде мати виборної голови держави. Маню, провідник опозиції, вніс опісля протест проти арештування Манойлеску. Такий самий протест вніс у сенаті генерал Авереску. Ходять також слухи, що премієр Братіяну видав приказ арештувати провідника опозиції Маню.

ПОМИЛУВАННЯ АПАША, ЩО УТІК З ЧОРТКІВСЬКОГО ОСТРОВА.

ЕВГЕН ДІЕДОН ПРИБУВ ДО МАРСИЛІЇ ЯК ВІЛЬНИЙ ЧОЛОВІК.

МАРСИЛІЯ, 28. жовтня. — Прибув тут з Бразилії, кораблем „Плята", звісний пиратський апаш (розбійник) Евген Діедон, що рік тому утік з Чортківського острова у французькій Ґуяні, де пересидів цілих 16 літ за всякі злочини, поповнені у Парижі. Він мав бути страчений, але в дорозі ласки замінено йому кару смерти на досмертну вязницю на Чортківськім острові. Звідси утік він, як висше сказано, до Бразилії, де небаром зловила його бразилійська поліція.

Французьке правительство обіцяло тоді, що дарує йому усю кару, коли не буде противитися видачі його французьким властям. Діедон згодився на видачу, кажучи, що хоче очиститися зі злочинів, які йому закидувано й розпочати вести цілком відмінне життя від попереднього. На тій основі його помилувано й він вернув як вільний чоловік до Франції.

ШАЛЯПІН РОЗВОДИТЬСЯ ЗІ СВОЄЮ ЖІНКОЮ.

ОБІЦЯЄ ПЛАТИТИ СВОЇЙ ЖІНЦІ 300 ДОЛЯРІВ МІСЯЧНО.

МОСКВА, 28. жовтня. — Федір Шаляпін, світової слави співак, вніс на руки совітського ковзуля просьбу о розвід зі своєю жінкою, що мешкає тепер у Москві. Рівночасно заявив Шаляпін, що годиться платити своїй жінці 300 долярів місячно на удержання. Після нового закона розвід у Совітській Союзі одержується автоматично по заплаченю 15-центового стемпля, коли лише одна сторона заявить, що хоче розвестися.

ЛЕТУНКА РУТ ЕЛДЕР У ПАРИЖІ:

ЗМІНИЛА СВІЙ ПЛЯН І НЕ ВІДПЛИВЕ ПАРОХОДОМ „МАВРЕТАНІЯ" ЛИШ ОСТАНЕ ТУТ 10 ДНІВ.

ПАРИЖ, Франція, 28. жовтня. — Прибула тут літаком з Мадриду американська летунка Рут Елдер зі своїм пільотом капітаном Гелдеменом. Літак, яким прилетіли, спустився у тім самім місци, де кілька місяців тому причалив капітан Линдберг.

Величезні товпи народу очікували американських летунів. Богато з них принесли з собою усякі перекуски, як сендвичі й карафки з вином призначені для американських гостей. Перед самим прилетом Рут Елдер і її товариша, жандармерія опорожнила летниче поле. Однак коли літак вже осів на землю товпа перелерлася через кордон жандармерії й кинулась помагати вісідати Рут Елдер з літака. Радісним окликам і одушевленню товпи не було кінця. Мисс Елдер, висівши, промовила до розентузіязмованої товпи: „Се була знаменита подорож. Вона тревала лише три години. Моя перестуда вже уступає, я чуюся знаменито".

Американська амбасада у Парижі оповістила ще перед прилетом мисс Елдер, що вона змінила свій плян і не відпливе пароходом „Мавретанія", але остане у Парижі через 10 днів.

В АРАБІЇ Є ТЕПЕР ПОНАД 300 АВТОМОБІЛІВ.

МЕККА, Арабія, 28. жовтня. — Магомеданські паломники не приходять тепер до „святого міста" Мекки піхотою змучені й обезсилені та з покаліченими ногами. Теперішні прочани до Мекки, між якими находяться Гиндуси, Турки і Магомедане, їдуть туди у власних автах і хоч не представляються так маловажно, як давніше, однак чуються певно далеко щасливіше. У Арабії находиться під сю пору вовнад 300 моторових автів, а населення поволи привикає до них. Чотири або пять літ тому назад лише члени пануючих домів їздили у Арабії автами.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:	
One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00
В Америці Сиї і Заграницею:	
На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ШВАРЦБАРД ЗВІЛЬНЕНИЙ

Паризький суд звільнив Шварцбарда, вбийника пок. Симона Петлюри. Звільнене це не є для нас ніякою несподіванкою. Ми знали, що не було ще в Парижі такого випадку, щоби політичного вбийника засуджено на смерть. Навпаки, їх пускали на волю. Ми не гляділи рівнож на ту карну посправу в той спосіб, щоби бажати смертного засуду на Шварцбарда. Ми не домагалися голови за голову. Бож голови Шварцбардів, які мимоходом кажучи, були карані судами за крадіж чи обман, як це було зі Шварцбардом у Відні, не можуть бути ставлені на рівні з головою Петлюри. А далі, ми не являємося прихильниками кари смерти взагалі.

Та світове жидівство зібрало величезні фонди на оборону Шварцбарда і визискало всі свої впливи, щоби ратувати Шварцбарда як свого національного героя. А щоби зробити зі Шварцбарда героя, треба було їм оплюгавити все українське імя і наклеймити весь наш визвольний рух пятном погромництва. А прецінь й без пямлення чести українського імени можна було добитися звільнення Шварцбарда. Ціле поступоване Шварцбарда, його гістеричні оклики, рухи і спосіб зізнань зраджують його ненормальність. Мимо цего узнано його нормальним хиба на те, щоби через те не потерпіла його авреола як жидівського героя.

Не знаємо, як віднеслася до цего процесу преса французька і европейська. Але навіть польська варшавська преса підносить, що погроми були не тільки на Україні, але й на других землях, що входили в склад бувшої Росії та що український нарід не Петлюра в тих погромах не винуваті, бо їх творцями були ріжні темні сили та банди, які натворилися підчас революції. Те саме можна знайти в поступовій російській пресі, як тепер піднесла, що по звільненню Шварцбарда один зі свідків, які свідчили в користь Петлюри, генерал Шаповал наблизився до оборонця Шварцбарда і заявив: „Тепер ми, Жиди і Українці, повинні забути о процесі і старатися поліпшити наші взаємовідносини". Нюйорське „Новое Русское Слово" додає, що устами Шаповала заговорила народня мудрість і висша правда.

Такий ото голос вийшов по процесі з українських уст. А з жидівських? Вони пишуть далі, що процес Шварцбарда виказав, що Петлюра „Різун України". А прецінь звільнення Шварцбарда не означає ще вини Петлюри. Чи Петлюра винен, чи ні — Шварцбард був би звільнений. Знала це добре його оборона і зріклася тому дальших переслухань покликаних нею свідків. Мимо того жидівська преса витягає зі звільнення Шварцбарда засуд на Петлюру. З такого поведення Жидів нічого доброго вийти не може.

ПОШИРЮЙМО ДОПОМОГОВУ АКЦІЮ

—o—

На поклик „Обєднання" широко відгукнулася українська еміграція в Америці й розпочала допомогову акцію на допомогу жертвам від повені в Галичині. Вже по багатьох громадах переведені збірки, відбулися віча в справі повені й певна сума допомоги зістала вже вислана до краю.

Але коли взяти чисельність нашої іміграції, то доводиться сконстатувати, що далеко ще не вся вона відкликнулася на заклик, щоби виконати свій обовязок перед своїм рідним краєм. Деякі громади та організації працюють енергійно, а деякі ще й досі не одізвалися.

Звикли ми в Америці скликати в таких випадках віча. Рівнож і тепер многі багато покладають надій на ті віча. Але по правді тих віч тепер найменше треба. Найменше треба балачок, а більше реальної роботи. Віча необхідні й доцільні, коли треба дебатувати про якесь політичне питання, коли треба робити якісь масові протести, заяви, чи намітити напрям національного та політичного життя еміграції. В таких справах треба вислухати публичної опінії.

Що до потреби допомоги нашим братам не може бути двох думок. Голодних треба нагодувати, голих одягнути й зруйновані господарства та оселі відбудувати. Це таке звичайне й ясне, що жадної дискусії тут не треба. Для людини, що має не лише національне почуття і любов до свого народу і своєї батьківщини, але хочби тільки звичайне загальне почуття гуманности до страждущої людини, нема дискусії на тему: чи треба допомагати? Кождий це розуміє й знає, що допомогти треба й то найскорше й як найщедрійше. Горе й нужда такі великі, що навіть приблизно їх годі обчислити.

В допомоговій акції найменше треба покладатися на віча, але більше на плянову організацію збірок. На віче не кожен може прийти, що хотів би, або не відмовився дати свою лепту. Причин, що перешкаджають багатьом прийти на віче, є досить багато: зла погода, праця дома, або праця на фабриці чи де инде, велика віддаль і т. д. Тому навіть там, де віча відбулися та принесли більшу збірку, ними не можна обмежуватися. Треба зорганізувати негайно допомогові комітети, які взявсь до широї акції. Для цього є ріжні засоби, а на найбільш практичний хочемо ось тут вказати.

Ото треба виробити спеціяльні лісти для збирання пожертв, роздати їх колекторам, а ті повинні піти по всіх українських хатах. Мало знайдеться таких черствих душею людей, що відмовились би дати пожертву. Треба захопити також й тих наших фармерів, які хоч і живуть часто біля міст, на вічах звичайно не бувають і на загал беруть малу участь в українському громадському життю. Не читаючи українських газет, вони часто навіть не знають, що переводиться збірка пожертв для рідного краю.

Крім того можна й треба організувати „ґет дей" для переведення публичної збірки на вулицях. Деякі українські громади вже мають дозвіл від влади на влаштовання таких зборок. Але на жаль таких громад мало. Ріжні підприємства можуть рівнож дати більший прихід на допомогу жертвам повені.

Отже не покладаймо надій на віча, а стараймося перевести ширшу організацію допомогової акції. Кожна громада чи організація, що проголошує в газеті відомости про те, як ведеться у неї допомогова акція, заохочує цим рівнож другі громади до такої самої акції.

Ми мусимо тим разом виступити як зрілі громадяне і показати нашим нещасним братам, коли промовець на вічу вплине на наше почуття, на наші сентименти, але що ми можемо давати зі свідомости своїх обовязків.

Не треба звертати уваги на ріжні підшептування та нарікання ворогів всякої допомогової акції для рідного краю. Бо й таких маємо навіть і тепер. Вони не звикли давати на ніякі жертви зі скупости або з ненависти до визвольних змагань українського народа.

Не звертаймо уваги на ріжні нашептування й брехні, бо вони йдуть лише на користь ворогів нашого народу, на користь Поляків, а ведім живу й широку плянову акцію. Тим тільки докажемо свою національну зрілість та громадську карність.

ДАЛЬШІ РЕЗОЛЮЦІЇ ЧЕТВЕРТОГО КОНГРЕСУ ОБЄДНАННЯ.

—o—

ЗАВДАННЯ УКРАЇНЦІВ ЯК АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН.

Тому, що українська іміграція мусить залишитися в Америці в своїй більшости на стадії життя, треба їй зберігати свої позитивні національні якости, а рівнож старатися стати активними та корисними членами прибраної батьківщини. З огляду на це найближчим практичним завданням Українців в Америці мусить бути:

1. Не стримуватися з прийняттям американського горожанства, а старатися як найскорше його добути, щоби стати повноправними горожанами Злучених Держав.

2. Старатися інтересуватись загально-американськими життям та входити в загально-американські організації. Пропаґувати і пояснювати серед Американців природу й значіння та завдання українського національного руху, а також вкладати українські питомености в скарбницю цінностей Америки. Поборювати неприхильну та ворожу аґітацію проти визвольних змагань наших батьків у старому краю.

3. Творити ріжні американські організації, як клюби горожан, ліги, товариства і т. д., зазначуючи національне походження їх членів.

4. Брати участь у кожних виборах, муніципальних, стейтових, чи федеральних, входячи, коли треба, в певні порозуміння з иншими групами. Брати як найживійшу діяльність в державному, громадському й публичному життю своєї місцевости, стейту чи цілої держави.

5. Творити в Америці національно-культурно-освітні інституції, де виховувалбся українська молодь. Підтримувати в тій цілі будову таких закладів, як наприклад сиротинці, що задумують будувати в Злучених Державах.

6. Старатися кождого літа організувати в ріжних місцевостях спеціяльні „кемпи" для українських дітей на літо.

7. Для переведення цих завдань в життя Четвертий Конгрес творить при „Обєднанню" дві нові секції з автономними правами і власними статутами. Тими секціями є: Ліґа американських горожан українського походження і Ліґа ветеранів американської армії українського походження та „Січ". Діяльність цих організацій мусить бути скоординована в „Обєднанню" під контролею його головного уряду. Така організація секцій забезпечить найбільшу доцільність та єдність національного фронту в праці цих організацій, що для продуктивности їх діяльности має велике значіння.

Перший головний уряд цих секцій вибирає Четвертий Конгрес.

В СПРАВІ ДОМУ БУВШОГО НАРОДНОГО КОМІТЕТУ.

Четвертий Конгрес Обєднання вибирає комітет з 7 членів, якому поручає вжити всіх правних заходів, щоби Сирітський Дім, що стоїть під ч. 30 Іст 7 ул. в Ню Йорку, який куплено за сирітські гроші з Українського Дня, перебрати від теперішнього заряду на підставі протоколу з останнього засідання бувшого Українського Народного Комітету та поінформувати про це ширше весь український загал в Америці через пресу.

Колиб та справа мусіла піти на судову дорогу, Комітет має віднестися до громад, в яких переводилася збірка на Український День, щоби вони переслали Комітетови свої повновласти, потрібні для процесу, а заразом і жертви на покриття коштів судового процесу.

СПІВЧУТТЯ ПЕРЕСЛІДУВАНИМ ПОЛЬЩЕЮ ЛИТОВЦЯМ.

Витаючи прибувшу на Четвертий Конгрес Обєднання литовську делеґацію та вислухавши її голосу в справі переслідувань Польщею Литовців на їх прадідній окупованій Польщею виленській землі:

Четвертий Конгрес Обєднання Українських Організацій в Америці висловлює переслідуваним Польщею Братам Литовцям свої глибокі симпатії та бажає їм як найскоршого визволення з рук наїздника.

Іван Франко.

ВАЖКЕ ЯРМО ТВОЄ...

Важке ярмо твоє, мій рідний краю,
Тяжкий твій тягар!
Мов під хрестом отсе під ним я упадаю,
З батьківської руки твоєї допиваю
Затроєний пугар.

Благословло тебе! Чи ждать тобі ще [треба
Поваги й блиску від будучини,
Чи ні—одного лиш тобі благаю з неба,
Щоб з горя й голоду не бігли геть від [тебе
Твої найкращі сини.

Щоб сінчів твоїх їх власне покоління
На глум не брало і на сміх,
Щоб монументом їх не було те каміння,
Яким в відплату за плодочеє насіння
Ще при життю обкидувано їх.

Найліпший свідок.

До суду припровадили чоловіка, оскарженого за якусь дрібницю. Він не признавався до вини.

— Чи є тут хто, що мігби заручити, що ти порядний чоловік? — спитав його суддя.

Оскаржений показав на поліcмена.

— Я? — здивувався поліcмен. — Я зовсім не знаю сего чоловіка.

— В тім то й річ — заявив оскаржений.

— Я жию тут 20 літ а поліcмен мене навіть не знає.

—o—

Між приятелями.

Йду я парком з панею Вахляковою. Аж тут нагло чую — хтось когось в морду бє.

— Хто? Кого?

— Пані Вахлякова. Мене.

—o—

Кара не мине.

Проповідник страшив грішників пеклом.

— Там буде плач і скреґіт зубів, говорив їм.

— А як хто не має зубів? — запитав один беззубий грішник.

— Такому виростуть зуби, — відповів без надуми проповідник.

М. Доля.

ВИКРУТИВСЯ

Юрко Перець мав нині поганий день. Кобила пробила ногу на цвях, син збив зеркало, те, що минулого тижня щойно купив, а жінка то вже як та муха настирлива вчіпилася його і все баз та базі...

Вже тамте, то звичайна кара боска, але чого жінка...?! Таки просто за бездурно.

Десь там їй хтось пару золотих витягнув зі скрині, а вона зараз:

— Ихі Ти іроде поганий! Не стає тобі на горівку своїх! Ще по мої гроші лізеш.

І завела такий лямент, такий гармідер, якби її маму заризали. За марних пару золотих!...

І то коби хоч правда, то й не жаль булоб чоловікові! А так: Бог зна (ніби так кажеться), хто взяв, а вона до рідного чоловіка: „Ти, та й ти!"

А щоб я з цього місця не поступився! — клявся Юрко і швидко переступав на інше. — Ти думаєш, що мені твоїх грошей треба?

Лихий на цілий світ вийшов з хати, грюкнувши дверми.

А на дворі:

— І звідки бісова баба знала, що то я!... Таж міг і хлопець потягнути. Змисний він до таких штучок...

На згадку хлопця щипнуло його щось під серцем.

— Іриі! Та я й забув. Маєш тобі, Юрку, ще одну біду: за хлопця пару платити... Подав його той пишшого директор (коби йому ноги покрутило!), подав на пару за школу.

Юрко забув за жінку, а всю злість звернув тепер на директора.

— Подав, нехай подає! Але недочекання його, щоб я платив. А щож то: чи я не батько своїй дитині? Чи я не маю права до сина?

Розглянувся довкола.

— Ех, якби я так тепер мав того директора під рукою. Давби я йому кару... Або хоч сина... Але де! Директор у школі, а син Бог зна, де шляється.

Замісць них є пес.

Лежить собі, ще й зуби шкірить до нього. Юрко аж запінився.

— То ти ще будеш тут підсміхатися з мене! — і копнув пса чоботом, аж заскавулів.

— А так, так, голубе, так! А за себе я кари не платив?... Платив! Чорти би вас всіх побрали з вашими карами...

Добре є чоловікови зігнати на кімсь злість. Дарма, може і той саме невинний, але завсігди лекше християнинові на душі.

Юркові зразу й полекшало. Пішов до стайні, оглянув його кобилі, впустив лоша і присів на жолобі.

Але кара за школу не сходила йому з голови.

— І якого біса хоче той директор від мене?... Хотів барабольо — дав йому. Хотів пшеничної муки, сам не маю, а йому змолов і дав. Думаю: спокій голові... А тут маєш: плати ще кару. Знов чогось хоче!

А можеб так піти та залагодити з ним якось?...

Нараз його лице прояснилося; знайшов спосіб.

— Директор любить випити. Піду, возьму фляшину оковити, то зараз змякне. Волю вже, нехай на горівку піде, як має йти на тоту прокляту кару. І так воно не все йому дістанеться, бо таки: раз він, а раз я, раз він, я раз я!

Аж повеселіщав...

Хутенько зі стайні та до коршми. Купив за 2 золоті півлітрівку і просто до школи.

Пан директор Веховскі саме тепер скінчили науку і подалися „на покої". Вони то ніби інакше перше звалися, чи не Віхоть, і нашого таки коліна були, але перейшли на „панську" віру тай фамілію перехрестили. Все то воно ліпше і одно і друге. І фамілія шляхецтвом пахне і спокій маєш, як у Бога за пазухою. Якби так нашого брата, то за таку науку, як ось його, вже давно нагнаби. Але пана Веховского?.. Хто посміби!?

Отже, як кажу, пан директор саме були пішли на покої.

А не знаю, чи я вже згадував, що пан директор любили заглянути до фляшки! Бувало чи при компанії, чи самі, то так вам зачемиричаться, що й спати не зайдуть самі.

Оттакі то наші пан директор. Думаєте, люде добрі, що не такі!? Прийдіть у наше село та подивіться! Нічого я їм не відняв, нічого не додав, а просто фотоґрафію показую.

Ось до такого то директора почимчикував Юрко Перець — „робити згоду".

Приходить, поклонився:

— Слава Богу!

— Ну! А що повеце, газдо?

— Та я, прошу пана директора, щодо тої кари за сина! — говорив Юрко, мацаючи фляшку.

— Ну?!

— Можеб можна було її як відписати?

— Що то значи „відписати?" Кара єст і мусіце плаціць.

— Біда, прошу пана, така біда, що нема що і в рот кинути.

— Е, Цо біда! Зрештом то не велике пеньондзе! пенцьдзесьонт гроши!...

— Добре то панові казати: невеликі гроші... Але звідки їх узяти!? Ні зжати їх, ні викопати, ні стрясти! — закінчив сумовито.

— Ніц на то не порадзе! — фуркнувся пан директор і зробив міну, що справа покінчена.

Юрка в тімя не били. Розумний був і привітливий. Побачив, що так на сухо нічого не вдіє.

Зачав з другої бочки:

— Як так, то так. Закон законом! Нема ради!...

А помовчавши трохи, запитав:

— Пане директор, пані дома?

— Пошла гдзесь на весь. — Альбо що маце для ней? — затягнув уже мякшим голосом.

— Ніби для пані нічого, але... Можеб так випити по чарці? — несміло заговорив.

— Чому ні! — Випити можу. Сідайте, господарю! Я зараз келішка... І побіг як на крилах у другу кімнату.

Юрко сів і всихнувся.

— Наша возьме! Знаю я, чим його підійти! І штуркнув пальцем у боло: диви, мов, розум!

Директор вернув за хвилю і засів за столом.

Десь поділась і його строгість та неприступність, десь заглухла й урядова мова.

Бо правду сказавши, пан директор не були з тих твердих Поляків, що то все: „Не розумем!" Вони часом і так, але при чарці то таки навертали на нашу мову. Любовь воно й правда, що вони колись були Віхоть та ще й Грицько (тепер їх пані Гжеськом кличуть).

А як уміють до чарки примовляти!... І один Бог, і дві природи Ісуса Христа, і во тройці Бог, і чотири евангелисти... щось до двацять чи більше... Потім вже примови не треба; чарка сама знає свою дорогу.

От і засіли собі тепер з Юрком Перцем, тай як зачали, то тільки до апостолів дійшли, а горівки вже нема.

Подивився Юрко під світло; порожна фляшка! Давай підходити директора:

— Пане директор! А як же буде з тою карою?! Можеб так її відписати, га?!

— Не можна, чоловіче, бо я сам би кару мав! — відказує директор, а в думці що іншого: — „дивіть на хлопа: за пів літри горівки хотівби дурничкі".

— Га! Як ні то ні! Закон велика річ! — фільософічно відповів Юрко. А в душі колотиться: вишлаб тобі носом моя горівка. Але почекай, так тебе підіпцю, що таки спустиш!

Служниця в кухні, коршма недалеко, прийшла нова фляшка.

І знов зачалася промова...

І знов дійшли до апостолів. Вже директор підперся рукою, бо щось голова не держиться. — Вже Юркові очі, поголовіли, як котоця (буває) на печі.

— Біда, вважаєте! — говорить він до директора. Така біда, що ну! Збіжжа нема, паші нема, хоч сядь тай плач... А ви мене ще й на кару подаєте!...

— Не я, любчику, не я, а владза. Владза каже і я мушу.

Розжалобився директор. — Жаль йому Юрка, добрий чоловік. Але пятьдесять сотиків мусить заплатити.

— Хоч зпід землі вирвіть, голубчику, а заплатіть! — каже до Юрка, а сам мало не плаче.

— Не маю, серденько, таки заріжте — не маю! — відповідає Юрко і йому самому жаль тисне горло, дихати не дає.

— А може так щеб випити? — звертається до директора.

Директор тільки руки розложив: — „Роби вже, мовляв, зі мною, що хочеш. Я твій!"

Служниця в кухні, коршма недалеко, знайшлася нова фляшка.

І знов зачали від один Бог... Але як тільки дійшли до евангелистів, серце в директора розмякло, як віск.

— Юрку, ви не знаєте, як я вас люблю. Вас і всіх руських хлопів, але тих порядних господарів. Я Поляк, кажу вам то, Поляк: Ґжеґорж Веховскі! Дайте: поцілуймося!

— А кару, пане директор, кару, — втираючи сльози, питав Юрко, — відпишете?!

Він хоча і пяний був, але кара сиділа йому як цвях у голові і не вступала перед горівкою.

— Відпишу, голубчику, відпишу. Чомуж не відписати! Такий порядний газда. Русини мої... і директор жалібно заплакав.

Схилив голову на стіл, щось говорив, на когось скаржився, а далі втих... Заснув.

Юрко й собі поплакував: згадав бідолашний матінку рідну, яку торік поховав і який то їй похорон справив.

Далі подивився на директора, оглянувся по хаті, встав, сховав решту горівки в кишеню і вийшов похитуючись.

На дворі овіяло його морозним повітрям і він почав пригадувати собі:

— Відписав, чи не відписав?... Таки відписав!...

— Ги-ги-ги! — засміявся вдоволено до себе. Таки відписав!

— О! Що розум... то розум! І... гроші остануться в кишені... і ще... пів фляшки горівки до дому несу... Юрку, ти ще війтом маєш бути... Дурною горівкою... викрутився від кари. Бігме... викрутився.

В грудни 1927 року Комітет Сиротинця-Захисту У. Н. Союза проголосить в часописі „Свободі" точний виказ усіх відділів У. Н. Союза, виказуючи, скільки разом усіх жертв кождий відділ прислав до Гол. Канцелярії на фонд будови Сиротинця-Захисту У. Н. Союза.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

РИВЕРГЕД, Л. АЙ., Н. Й.

Поступ народної роботи.

У місцевости Ривергед і околиці не мешкає богато Українців, однак все-таки народна робота поступає вперед. Причиною одначе, що сей поступ народньої роботи іде так поволи вперед, є те, що є тут дві групи людей. Одні з них є більше свідомі а другі мало освідомлені й через те приходить серед них до поважних терть і непорозумінь, а навіть і до ворогування й нетерпимости одної групи проти другої. Другою причиною слабого поступу народньої роботи є та обставина, що є між нами такі, що хочуть показати своє „я", що вони щось лучшого від других і лучше потрафлять щось зробити, не оглядаючись на те, що з того вивисшування самого себе нема ніякої користи загалови, але шкода, бо розбивається народню роботу. Та нашим крикунам не поведеся припинити народньої роботи, а се показується з жертв, які у послідним часі зібрано на народні цілі.

І так, на Сиротинець У. Н. Союза зібрано від членів і нечленів $39.50; з каси місцевого відділу доложено ще дещо й таким чином ціла сума виносить круглих 50 долярів. Дня 15 жовтня уряджено парохіяльний баль в користь потерпівших від повені галицьких Українців. Частину доходу зі згаданого балю й збірки на нім, у сумі 50 долярів, призначено на Рідну Школу у Старім Краю. На потерпівших від повені вислано приблизно 90 долярів. До зложення сеї суми причинилися в значній мірі члени місцевого братства, 256 відділ У. Н. Союза, так власними жертвами, як і датком з місцевої каси відділу. Таким чином наша молода церковна громада, що істнує ледви 4 роки і ще не зорґанізована як слід, потрафила зібрати в протягу двох місяців на народні цілі $190. Коби лише не особисті порахунки і малі непорозуміння, то можнаби ті поставити за примір иншим нашим громадам у Злучених Державах, до яких належать не сотки, а тисячі Українців. На кінці відзиваюся до місцевих Українців, щоби залишили особисті порахунки там, де іде о народну роботу й не сварились за якубудь дурницю, а тоді народня робота піде скорším ходом.

Місцевий.

ПАН ТА БРЕХУН.

Колись жив пан та такий, що не любив до міста їздити й говорити по панськи не вмів, усе по нашому. Ось і пристали до його: „поїдьмо та й поїдьмо до Петербургу!" Довго не хотів той пан, а далі і поїхав. Заходить у якусь гостинницю, чи що.

— Что вам завгодно приказать — снують коло него жевжики — лакейчики там, чи що.

— Та нічого, каже той пан і сів собі мовчки. Аж ось приходить туди й його знайомий та все з панами. Посідали обідать. От і почали ті пани в брехні пускаться: той бреше так, а той так, а один і собі:

— Я каже, в Парижі не таку рибу та язики їв: риба як бугай, а язик — насилу в двох на лідноті принесли.

Всі слухають, дивуються, та роспитують, — мовчить тільки той пан.

— А чогож ви мовчите, чого ж нічого не кажете? про що ви думаєте? — питають його?

А пан відкашлявся та й каже:

— Я, каже, — думаю про те, що щоб воно було, як би хоч і отсей пан, та збрехав, ще отсим здоровенним язиком? Мабуть, було-б цікаво!

Всі замовкли, а пан дообідав і поїхав до дому, та більш уже не приїздив у Петербург.

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

353.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Хочемо приспішувати справу будови Сиротинця.

В справі Сиротинця-Захисту Українського Народного Союза відбулись дня 23. вересня с. р. Збори Комітету Сиротинця всіх відділів Укр. Нар. Союза в Филадельфії, Па. Збори приняли слідуючі постанови:

1) Устроїти „Баль" на дохід Сиротинця-Захисту Укр. Нар. Союза. Баль відбудеться в суботу, дня 5. падолиста с. р. точно о год. 6. вечер до 12 в ночи, за вступом 50 центів від особи, в Український Гали 849 H. Френклин ул., на котрий отсим запрашається всі Товариства і Братства як з Филадельфії так і з околиці.

2) Поручено филадельфійським Союзовим Відділам, щоби найдальше до дня 21. жовтня с. р. вибрали своїх представників, котрі в згаданий день мають прибути на Збори і означити день, в котрім моглиби всі разом виїхати до Мілвіл, Н. Дж., в цілі оглянення земель для купна під будову Сиротинця-Захисту Укр. Н. Союза, про які свого часу писав у „Свободі" Предсідатель Комітету Вп. М. Угорчак. По оглянению хочемо подати свої спостереження до публичного відома у часописі „Свободі".

Другі Збори Комітету Сиротинця і представників филадельфійських Союзових Відділів, відбулись дня 21. жовтня с. р., на котрих принято слідуючі постанови:

1) постановлено поїхати до Мілвіл, Н. Дж., в цілі оглянення земель, для купна під будову Сиротинця-Захисту Укр. Н. Союза.

2) Постановлено отсею дорогою публично запросити всі дооколичні Союзові Відділи з Филадельфії, Па., Честер, Вілмінґтон, Балтімор, Кемден, Плейнфілд, Трентон, Нюарк, Джерзи Сіти, Ню Йорку і з других місцевостей близьких до Мілвіл. Особливо відділи в Мілвіл повинні справою занятись і подати нам там на місци блищі правдиві пояснення щодо тих земель.

З филадельфійських відділів до сего часу зголосились шість представників, котрі їдуть своїми автами. І в кождій місцевости є по відділах такі члени, котрі мають авта. Хто ще більше зголоситься?

А щоби не робити непотрібних видатків представникам і відділам, установлено день до поїздки в неділю, дня 6 падолиста с. р. зі слідуючим порядком:

Поїздка до Мілвіл, Н. Дж."

В неділю дня 6-го падолиста 1927. збірне місце в Тов. Укр. Амер. Горожан, 847 N. Franklin St., Philadelphia, Pa., о годині 8.30 рано, а виїдемо точно о год. 9-ій рано. До Мілвіл приїдемо на годину 11.30 передполуднем. Дальші вказівки будуть на місци. Хто би з дооколичних громад жадав яких пояснень, нехай буде ласкав відвестись на адресу: M. Rybak, 909 N. Franklin St., Phila., Pa.

В суді.

Судя: Кілько вам літ?

Молодиця: А я звідки можу знати? Буде вже зо тридцять!

Судя: А коли вмерла ваша мама?

Молодиця: А так буде 35 літ.

Судя: А яже се може бути? То ви народилися в 5 років по смерти своєї мами?

Молодиця: Саме так прошу чесного суду, пять років по смерти.

Судя: Та що ви говорите? Як можна по смерти мами народитися?

Молодиця: Е, прошу пана, бо я від мачухи не від мами, то ніби так, що мій тато мав дві жінки, а я від другої.

ПЕРЕПРАШАЄМО

МІСТА WASHINGTON, DETROIT, ST. LOUIS, KANSAS CITY і DENVER,

що наслідком несподіваних успіхів в New York-у

ВИСТАВА БАЛІЄВА CHAUVE-SOURIS ВИСТАВА

не буде в повисших містах, а буде дальше продовжуватися аж до

СІМНАЙЦЯТОГО ГРУДНЯ С. Р., В

COSMOPOLITAN THEATRE, COLUMBUS CIRCLE & 59th STREET, NEW YORK CITY

Звідси перенесесь вистава впрост до California (San Francisco, Pasadena і Los Angeles) до Curran Theatre, в San Francisco, Понеділок, Грудень 26-гий.

253 F. RAY COMSTOCK & MORRIS GEST.

Попул. Ціни попол. Четв. і Суб. Білети на продаж тепер до кінця вистави.

! ! ! ЗНОВ НОВИНА ! ! !

УКРАЇНСКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КВАРТЕТ (ДАВИДЕНКО, ОРДИНСЬКИЙ, ПАВЛОВСЬКИЙ, ЩИТ)

знов відспівав нові рекорди, які вийшли в продаж:

1. 15549 БАЧИТЬ БОГ, БАЧИТЬ ТВОРЕЦЬ — Колядка.
   ОХ І ЗАКУВАЛА СИВА ЗОЗУЛЕНЬКА — муз. М. Лисенка.
2. 15548 ЗАКУВАЛА ТА СИВА ЗОЗУЛЯ — муз. Нішинського.
   КОМАР — гумористична пісня — аранж. Углицького.
   Обидва рекорди відспівано надзвичайно гарно.

КОЛЯДА — в суповоді церковних дзвонів нагадує нам Різдвяну Ніч в краю, та хлопців і дівчат, що ходять в цей Великий вечір з колядою.

ОХ І ЗАКУВАЛА СИВА ЗОЗУЛЕНЬКА — парубоцька пісня, музика Миколи Лисенка. Скільки сумну в цій пісні. Мимовільно пригадуються її тужні хвилі, коли ворог, мов чорна хмара, насувався на Рідний Край, а козакові прийшлось залишити і хату і край і все, що для нього було дорогше...

ЗАКУВАЛА ТА СИВА ЗОЗУЛЯ — муз. Нішинського в супроводі акомпаніменту на пяні. Знана річ і відспівано її по мистецьки. Сольо відспівав п. Давиденко.

КОМАР — ця народня пісня, в якій надзвичайно богато гумору, скомпонована для квартету Професором Павлом Углицьким. Богато співу, богато гумору і богато музики. Хто не чув її, най зайде до Січового Базару і послухає.

Разом з цим сповіщаємо, що незабаром вийде нова рекорда п. ДАВИДЕНКА, який відспівав нові його гумористичні пісні: „Я КРАЮ ТА В АМЕРИЦІ" і „ЛЮБОВ", в супроводі орхестри під керуванням Проф. Углицького.

НОВІ РЕКОРДИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КВАРТЕТУ.

Okeh ELECTRIC

1. ЗА ТЕБЕ, УКРАЇНО — муз. Людкевича
2. ГЕЙ НУ, ХЛОПЦІ, ДО ЗБРОЇ — аранж. Углицького

Нумер 15547.

„За Тебе, Україно". Цей гимн, що надіслав до нас професор львівської консерваторії п. Людкевич, спеціально написаний для американських Українців, чудово і красиво скомпонований, а Укр. Наш Квартет відспівав його на рекорд з орхестрою — знаменито. Музику для орхестри написав професор П. Углицький. Починається цей Гимн баритоновим сольом, яке відспівав відомий всім співак п. Ординський.

„Гей ну, хлопці, до зброї!" козацька старовинна пісня. Музику для орхестри оранжував професор П. Углицький. Чудово відспівано і слухаючи цю пісню мимо волі пригадується наше славне козацтво, що на конях їде далеко в поле битись з ворогом... Богато мрій надає ця пісня. Ця рекорда дійсно є красою нашої музики і нашого мистецтва і повинна бути в кожній хаті, хто має чи не має фонограф.

„ЧУМАКИ", аранж. П. Углицького.
„ПРОМЕТЕЙ", муз. К. Стеценка.

Ця нова рекорда відспівана відомими співаками Українського Національного Хору Ол. Кошиця — Ординським, Гребенецьким, Давиденком, Щитом. Хто не чув „Прометея" коли цей квартет співав скрізь по концертах, то зайдіть до „Січового Базару" і послухайте. Його зміст нагадує нам продовжа нашої Неньки. Друга пісня „У Київі на риночку" відома всім і музику для неї спеціально аранжував професор Павло Углицький з Харкова і який зараз перебуває у Ню Йорку де провадить спів з цим квартетом. Відспівано цю рекорду по мистецьки і хто має фонограф, той може дістати цю рекорду у нас. (Okeh—N. 15545).

Друга рекорда — Тенор Давиденко відспівав свої гумористичні пісні, а також дует з п-нею Стеценко. Обидва співаки Хору Кошиця, а п. сестра композ. К. Стеценка, що написав „Прометея". П. Давиденко богато разів виступав на українських концертах зі своїми піснями і скрізь мав великий успіх. Так хто помаєте, той рекорду. (Okeh—N. 15546).

Одна найновійша рекорда, котра буде особливо в кождій хаті, є рекорда

15541 Колиб мені, Господи
Кого очи, — Марії Машир.

Друга дуже гарна нова рекорда є:

15542 О Україно
Ой видно село — М. Зазуляка.

В Січовім Базарі також все можна почути рекорди українського Мандоліна — Г. Шандоровського. Ось вони:

15538 Ой Дніпре мій, Дніпре
Я в чужині загибаю.

15539 Коли розлучаються двоє
Де ти бродиш.

Инші рекорди, котрі варта мати:

15540 Український танець
Гандзя, полька — Мандолини

15534 Ой чоботи мої такий
Як ваную коломийку — Гуменюк.

15535 Ой я собі козак лепкий.
А я тоє дівча люблю. — Гуменюк.

15533 Червона Калина
Тропак — М. Зазуляк.

З великою радостю подаємо до відома, що ВЖЕ ВИЙШЛА нова рекорда, на котру так довго всі очікували, котру відспівав квартет з хору Кошиця.

15543 Чуєш, брате мій
Ой лунув обруч.

Обі пісні, досконалий концерт, пісня сумна і весела.

За всіляними рекордами заходіть і пишіть до Січового Базару, Січовий Базар, це українське підприємство, котре, як і другі Українці, дбає про моральне й матеріальне піднесення свого народу. Заходіть до нас! 117-22

SICHOWY BAZAR — SURMA BOOK & MUSIC CO., INC.,

103 AVENUE A NEW YORK, N. Y.

МУЩИНИ | **ЖЕНЩИНИ**

НЕДОПУСТІТЬ, щоби нечиста кров нищила ваше здоровле.
Шкірна недуга псує ваш вигляд.
Нервові клопоти нищили вашу веселість.
Яка небудь долеглість нищила ваше життя через зневуту.

ЛІЧЕННЄ для мущин і женщин оперте на знанню і довголітній практиці. ПЕВНЕ в своїм ліданню. — СКОРЕ в наслідках. — ПРИСТУПНЕ в ціні.

ФЛЮРОСКОПІЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ ЛУЧАМИ „ЕКС" ОБІЙМАЄ УРИНОВУ АНАЛІЗАЦІЮ КРОВИ.

Офіс. год.: денно до 8. вечер. Второк, четвер і неділю до 1. пополудни.

PHYSICIANS PAYING CLINIC, Dr. Booth, директор
140 EAST 22nd ST., near Lexington Avenue, NEW YORK, N. Y.

НАЙНОВІЙШІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука. Ціна ..... 40 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (Читанка для II. кляси). М. Матвійчука. Ціна ..... 45 ц.
ШКІЛЬНИЙ СПІВАННИК, др. Ф. Колесси ..... 75 ц.
БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ, о. д-ра Я. Левицького, Часть I старий завіт; часть II новий завіт ..... 85 ц.

Невдовзі маємо одержати

ТРЕТУ КНИЖЕЧКУ М. Матвійчука, котра є вже в друку.

Повисші книжки будемо висилати тільки за одержанням належитости, а з огляду на їх низьку ціну ніякого опусту давати не можемо. — Замовляя слати на адресу:

„SVOBODA". 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ЩО СТАЛОСЯ З УКРАЇНСЬКОЮ ФЛЬОТОЮ?

Цього року минає десять літ з того часу, як український народ, по сотках літ московської неволі, в огні великої революції, немов той зачарований велит прокинувся й почав відбудову своєї держави. Там, де — здавалося — всяка народня свідомість на віки пропала, там одним дужим розмахом, мабуть одиноким у світі, почав народ творити з самих основ своє державне життя. Немов у казці, за короткий час на руїнах московського царату повстала українська держава з всіма її органами.

У тому часі майже вся чорноморська фльота російської імперії заявила себе українською. Царські прапори знято, а на їх місце вивішено українські. Моряки-Українці з балтійської фльоти покинули московські судна й не раз цілими тижнями продиралися до своїх з півночі на полудне.

У Київі прибуло тисячу матросів й поставили себе в розпорядження Центральної Ради. Управа української фльоти прислала були їх на охорону свого уряду. Вони мали творити ґвардію Центральної Ради.

Та незадарість наших провідних людей того часу й большевицька аґітація перешкодили у використанню цього гарного почину. Матроси розбрілися й пропали для державної служби, як і багато инших військових частин.

Деякі члени українського уряду, запоморочені високими соціялізмами й московським братерством, не бажали собі „мілітаризму", — як вони говорили тоді, а в кожній здисциплінованій військовій частині бачили ворогів „свободи" й не довіряли нікому. Вони думали, що відбудувати державу можна сотками зїздів, конґресів, віч і нарад, а не тим, чим держави й держатиметься кожна держава на світі від найбільш чорної монархії до найчервонішої республики.

Брак державно-творчої роботи був причиною катастрофи. По розвалі української держави пропала також наша фльота. Так, як українські міста кілька разів міняли владу, так і наша фльота переходила з рук до рук, аж поки не опинилися на вигнанні без прапора і без імени.

На північному березі Африки між голими, білими, вапняними скелями лежить туніське містечко Біцерта. Сонце жарить невмолимо на плоскі державні будинки, на тихе море, на далекі гори на обрії. Французький прапор на одній установі. Не поспішайте сьогодні на сторожі пригадують, що це містечко є в посіданні французької республики. В далечині між горбами за містом виднілися прибережні батерії. Біцерта, це кріпостний пункт Франції на полудневих берегах Середземного моря.

Залив Біцерти порожній і мертвий. Червоні, заржавілі бої стоять непорушно в тихім плесі води. Здається, що все завмерло в полудневій спеці. А все таки на самім кінці заливу, позаду, видиться дивна фльота. Пароплав коло пароплаву, тихо, без найменшого руху, немов кладовище суден. Це не французькі воєнні кораблі. Великий сірий дреднавт з малими комінами і панцирними вежами коло нього крейсер один і другий, а потім малі воєнні судна.

Ось тут тепер стоїть українська фльота, ржавіє й пропадає, так, як нидіють і гинуть сини української землі в гарячих африканських пісках, повіяних по фабриках і заводах усіх країн Европи, в прасях Бразилії, розкинені судьбою по цілому світі.

Тільки гаряче сонце припікає це цвинтарище кораблів. Українська фльота на вигнанні. Не повівають на ній гордо українські воєнні морські прапори, не видніють імена, вона тепер безіменна.

Осінню 1920 року забрали наші судна Французи від російського генерала Врангеля як залог за передвоєнні російські довги Франції і заволокли їх аж до Біцерти, оставивши їх тут аж до вияснення справи. А тимчасом фльота пропадає і здається нема вже ніякого вигляду й скоро урятувати. Уряд нашої будучої незалежної держави мусить звести порахунки за таку недбайливу поведінку з чужим добром.

Та ще важніше для того уряду буде — не робити тих похибок, які довели до упадку нашої держави і запропастили так багато державного добра. Нове покоління нехай учиться з неудач своїх батьків того, чого не вміли зробити їх батьки, бо тільки тоді можна говорити про світлу будуччину нашого народу.

МАНІЯ СЛІПИХ УЛИЦЬ.

Маю одного знакомого, якого шаную за цікаві спостереження з нецікавого життя і ще менше цікавих наших відносин. Сдрічає він мене колисьто і без зайвих вступів ставить питання:

— Чи ви завважили в Українців маню сліпих улиць?!

— Не знаю навіть, про що вам розходиться— відповідаю.

— Бійтеся Бога, та ви не стараєтеся підглядати нашого життя. Не дурно один пан казав, що якби став головним редактором „Діла", то вас нагнав би на чотири вітри.

— Може Бог дасть, що він і не стане...

— То ще ваше щастя... Але а пропо. Подумайте над тією манією і потім скажіть, чи я не мав рації.

— А в чім обявляється та манія?

— У всім: від політики до риболовства.

Кивнув головою на прощання і пішов собі кудись.

— Манія сліпих улиць?!... почав я роздумувати. — Себто, ми любимо загнатися там, звідки нема виходу!...

Взяв я під увагу нашу історію з останнього десятиліття і розбирав її: чи справді воно так... Чи справді ми любили і стараємося за кожним разом ускочити в сліпу вулицю?!...

Чим довше роздумував, чим більше нагадував собі подій, фактів і вчинків, тим яснішe бачив, що це все правда. Прикра, болюча, але правдива правда.

Що воно є? Манія, безпринципова принціповість, чи нещасливий склад обставин?!

Може котресь із них, може жадне, а може всі разом.

Витворився в нас навіть зразок людей, яких спеціяльність заганяти громаду в сліпу вулицю.

„Заганячі" бувають ріжні:

Один заганяє людей у сліпу вулицю з переконання, ломлючи притім партійну дисципліну на те, щоби другим доказати зломання її. Другий заганяє в той спосіб, що весь час тільки перечить. Третій робить це навмисно, четвертий на злість, пятий на перекір, шестий з зарозумілости, семий з любови до інтриґ, а восьмий і двацятий... на вгал.

Цим останнім не шкодить і не помагає збірка приповідок Номіса. Не стоїть чорне на білім: „Десять раз мір, а раз вріж". Не питавши броду, не лізь у воду", або „Оглядайся на задні колеса"...

Дійшовши до переконання, що спостереження мого знакомого правдиве, я шукав його по цілім Львові.

Нарешті стрінув його вчора під семинарією „Рідної Школи".

— Що ви тут оглядаєте?

— Я все своє: Дивлюся на сліпу вулицю... А ви як? — звернувся до мене — ви погоджуєтеся зі мною щодо манії сліпих улиць?

— Погоджуюсь. Тільки чи це манія?

— Манія! Напевно манія. В противнім разі не будоб їх так багато... Але заждіть, я забув вам показати плян будучої столиці України...

— Плян столиці?! Вонаж істнує віддавна разом зі своїм пляном!

— Так, але для нас, для нашої психіки не підходить.

Витягнув папір, на якім стояло написане: „Київ, столиця соборної України", а під тим був плян міста з самими сліпими вулицями і новими їх назвами.

Отже були там улиці: Центральної Ради, Гетьманщини, Директорії, Чотирокутника Смерти, Східної Галичини, Соймових виборів, Університетської справи і безліч менших улиць, з яких памятаю вуличку: Равту, Директорської посади в Рідній Школі і Громадських виборів.

Деякі вулиці і вулички не мали ще назви, але є повна надія, що в найблищих літах і їх можна буде охрестити.

Галактіон Чіпка.

НІМЕЦЬКА ЖІНКА ЯК КВАЛІФІКОВАНА РОБІТНИЦЯ.

Здавалосьби, що індустріяльна Німеччина втягнула жінку до праці рівної мужеській, та як виказує статистичне державне бюро, жінка німецька ще далеко не займає того місця в праці що мужчина. Вправді війна зреволюціонізувала жінку, частинно вона стала поруч чоловіка, але це бачимо найбільше в рільничім господарстві. Статистичне бюро робить підсумки жінки як робітниці за роки 1907-1925, і подає, що відносно 1907 р. збільшилося число працюючих жінок о 35%. З цього приросту відпадає 26% на господарство (фармерство), а 42% на звання не фармерські. Мимо напливу жіноцтва в негосподарчу ділянку, остається господарство головним фактором праці жінки, а доперва на другім місци стоїть індустрія, а на третім місци щойно торговля.

Із жінок працюючих в господарстві є 77%, котрі помагають в родині, 16% служниці та поденні робітниці, 7% самостійних.

В негосподарчім фаху розпреділення представляється ось-так: 42% робітниць, 19% урядниць і по призначенню, 17% занятих при каменицях, 12% самостійних а 10% помагаючих при родині.

Міський елемент жіночий домінує понайбільше в текстильній індустрії та в краєвстві. Мимо сильного напливу жіноцтва в торговлю та в бюро, нині ще жінка не перевищила мущини чисельно.

Як кваліфікована робітниця, німецька жінка виступає особливо в текстильній індустрії та в краєвстві, часто в паперовій індустрії як робітниці картонажів, та при заготовлюванні цигар і цигарет. Зрештою виступає жінка як некваліфікована сила.

Щоби шукати за причиною так сильного напливу жіноцтва до варстатів праці, треба спинитися на світовій війні, котра знищила життя многих мужчин, многих зробила каліками, інфляція, оце здається найважнійші три причини, що змусили жінку не чекати на манну, не чекати, як праця прийде до жінки, але шукати праці та втискатися там, де тільки це є можливим. Значить зубожіння країни дало імпульс жінці взятися до корисної праці, а це хоч частинно примусова, та позитивна сторінка в революції німецької жінки.

Не треба забувати також, що німецька жінка піддається легко організації. Приміром най послужить „Союз німецьких жінок", що на днях мав оце зїзд в Айзенах, де було рівно 1000 заступниць з цілої Німеччини, знова окремо зиклить „Союз німецьких учительок", котрого число виносить не богато лише 36,000.

ЗВІРЯТА ПРОРОКАМИ ПОГОДИ.

Багато звірят передчуває надходячу зміну погоди. Навіть у малих звірят можна запримітити цю особливу, а досі не вияснену, прикмету.

Класичним прикладом на те є обсервації, зроблені в Англії літом 1926 року. Надходила могальна буря. Однак заки ще вибухла, появилися густі хмари крилатих мурашок якраз з цеї сторони, з котрої буря мала надійти. Комахи передчули бурю і втікали перед нею.

Коли хмари мурашок появилися в купелевій місцевости Вітенгаль, небо було ще зовсім чисте і спокійне. Але купелеві гості мусіли з причини муравлиної навали вийти з води і втікати перед нею до дому. Це було їх щастя, бо вкоротці опісля розпаліла нечувана буря. Також і в африканськім нідсонію тубильці уважають мурашок певними віщунами погоди. Як тільки мурашки з первовим поспіхом починають зносити припаси живности до своїх купок, то тубильці знають напевно, що безпосередньо прийде дощ, хочаб ніякі познаки на нього не вказували.

Мухи перед дощем є незвичайно влізливі і кусають. Кожний пасічник знає, як вразливими на надходячу бурю є бджоли і що рої є зденервовані і супроти людей злосливо настроєні. Коли буря наближається, утікають бджоли до вуликів, але завсігди на час, заки їх дощ змочить. Коли дощ має прийти слідуючого дня, то бджоли з правила попереднього дня багато пізніше вертають до вуликів.

Добрим барометром є також павуки. Перед дощем прядуть далеко короткі нитки, а безпосередно перед бурею опускають свою сітку і криються в сухих місцях.

Один французький метеорольог мав у тім напряму велике довіря до павуків. Тому цілий рік держав їх у скляних слоях, щоби з їх поведінок заключити про майбутню погоду.

Риби мають ніжний змисл погоди. Деякі морські роди утікають перед надходячим дощем в глибину, другі зраджують великий неспокій. Щупак випливає в таких випадках на поверхню води й лакомо шукає поживи. Малі рибки перед бурею випливають на поверхню води. Однак найліпшими віщунами бурі є птахи. Кожному досвідному морякові відомо, що меви і морські ластівки з приходом бурі пропадають без сліду, хоронячися в безпечні закамарки побережа. Срібні меви північного моря віщують дощ і бурі сильним неспокоєм і, коли ще небо зовсім ясне, вже наклинують тривожно і бють неспокійно крилами.

Наша ластівка літає перед бурею зовсім низько при землі, зиблик видає властивий собі голос, відповідаючий звукові „пінг-пінг". Якщо домашні качки вечером не хочуть виходити з води і трудно їх загнати до коцця, це непомильний знак, що на другий день буде буря. Замкнені зраджують перед бурею велике поденервовання. Якщо сови в дощову ніч кричать, то другий день буде соняшний і погідний. Навпаки, вереск ворон віщує дощ.

Коли борозняки у великій кількости вилазять на поверхню землі, можна з цілою певністю предсказати дощ. Ще більш вродостойними пророками погоди є пявки, які підчас погоди лежать спокійно звинені в слоїі, але з наближенням дощу вилазять аж на самі верхи.

Передчуваючи бурю, зайці і кролики криються до своїх нор, а серна змінює своє леговище. Антилопи завсіди перед дощем сходять на найнижні місця і там на рівнинах і полонинах в громадах вижидають дощу, так пожаданого для них по дощевих спеках.

ЧИ ЧУЛИ ВИ?

ЗА ДОБРЕ СЛАВНЕ РАДІО — РАДІО З 1928, НОВЕ І ПОЛІПШЕНЕ

ZENITH RADIO

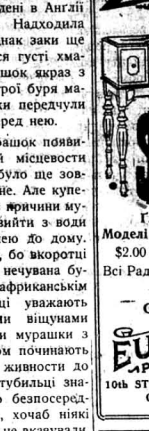

$2.00 ТИЖНЕВО

ГАРАНТОВАНЕ

Моделі так дешеві як $100.00

$2.00 тижнево і сет ваш.

Всі Радія гарантовані позаяк ми є

СТАРА І ПЕВНА

EUROPEAN PHONOGRAPH CO.

10th ST. & AVE. A, NEW YORK.

Отворено вечерами.

ПОТРІБНО СЕЙЛСМЕНІВ

для продавання домів і лотів, знання не вимагається. Ми научимо вас за дармо. Можете працювати стало або вечерами у вільних хвилях.

Згодошуватися від години 6-ої до 8-ої вечером до: 252-3

W. G. WINTONIAK, менаджер, Exchange Realty Co.,

41 E. 7th Street. | New York City.

(Близько другої Евені).

ЯК ЩО ТРЕБА

Вам купити полотна силку фіранок, вовни чи біизни СПЕЦІЯЛЬНО силкові панчохи до вибору дістанете в нас

THE REASONABLE STORE

207 Washington Street,

Jersey City, N. J.

217— **Гнат Гаврилюк.**

ДОБРИЙ ПОБІЧНИЙ ЗАРОБІТОК

МОЖЕ МАТИ КОЖДИ АБО КОЖДА, ХТО МАЄ БОГАТО ЗНАКОМИХ!

Шукаємо енерґічних помічників і помічниць для продавання лотів в гарнім і добре положенім центрі Масапек. Спеціяльно звертаємо увагу тим, що працюють у фабриках, заводах і членів всяких організацій, товариств, клюбів і парохій. При роботі пару годин вечерами можете легко заробити від $50 до $200 тижнемо. Число опорожнень ограничене. Голоситься від 6-ої до 7-ої вечером до офісу 244—

В. КРУГЛЯКА,

RODINA REALTY COMPANY,

151 AVE. A, NEW YORK CITY.

МУРОВАНИЙ ДІМ на 8 фамілий дуже тано. Готівки треба $3,000.00.

ДЕРЕВЛЯНИЙ ДІМ на 2 фамілії, гараж на 2 автомобілі, стім-гіт і всьо найновійше уліпшення. Доїзд 5 ц. Потрібно готівки $3,000.00.

Маємо богато ріжних домів, фармів, бізнесів, а рівнож продаємо лоти в Лонг Айленд і Стейтен Айленд при самім буваарді. Хтоб-хотів засягнути ясних інформацій проситься писати або зголоситись особисто до: 252-4

W. G. WINTONIAK, менаджер, Exchange Realty Co.

41 E. 7th Street, New York City.

(Близько 2-ої Евені).

ОДИНОКА БЕЗПОСЕРЕДНА ДОРОГА ДО

ГДАНСЬКА

БЕЗ ПЕРЕСІДКАННЯ.

Слідуючі відїзди:

ПОЛОНІЯ . . Новембер 1.

ЛІТУАНІЯ . . Новембер 22.

ПОЛОНІЯ . . . . . Грудня 6

По дальші інформації голоситися до місцевих аґентів, або пишіть до:

S. A. L.,

9 BRIDGE ST., NEW YORK, N. Y.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВІ.

ЛОРЕЙН, ОГАЙО.

Церковна громада шле жертви на потерпівших від повені.

Наша укр. гр. кат. громада, довідавшись про той стогін і плач наших батьків, матерей, братів і сестер у старім краю, що через вилив рік стратили усе, що мали, крім життя, зійшлися на зазив нашого священика, о. В. Коритовського до церковної галі й вибрала комітет для збирання жертв по хатах тутешніх Українців.

Збіркою занялися: Д. Колачко і Т. Яжик. Свої жертви зложили слідуючі добродії: о. В. Коритовський $3.00; Ів. Шумила і І. Піщура по $2.00; по $1.00: В. Мількович, Н. Сикута, Н. Кінаш, І. Шургот, А. Котик, В. Денега, І. Бігун, С. Кузьма, Д. Колачко, Т. Яжик, І. Задорожний, М. Савчин, Н. Гедзин, С. Сеньо, С. Радик, Н. Наконечний, В. Гармич, Т. Бобрівський, І. Гіль, Гр. Гащишин, Т. Тузінський, Ф. Кузан, В. Фурдин, П. Леміщук, Н. Назарекевич, Ф. Яцинич, І. Куль, Хапка, Г. Вавринець, З. Долик, С. Хоросщак, Н. Хоросщак, Н. Цуп, В. Каршин; по 50 ц.: М. Курч, І. Баранецький, Д. Бортниццький, Б. Фурдин, В. Лозинський, О. Зазуля, І. Дідич, І. Дуляк, Д. Козопас, В. Вербило, Г. Бейба, І. Колодій, Н. Ковальчук, І. Швець, Н. Волошинський, І. Вінаж, І. Тичинський, Г. Штукайло, Г. Шимінь, І. Чмирід; по 25 ц.: Ю. Ковалець і Л. Кучман.

Разом зібрано $50.50 і вислано до Обєднання у Филаделфії для негайної висилки до краю. На висилку тих грошей ужито 20 ц.

Збірка ще не закінчена.

Д. Колачко.

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

Для потерпівших від повені у Західній Україні.

Коли наша громада почула про страшну повінь, котра навістила Західну Україну, не надумуючися довго, скликала вона безпартійні збори, на які явилася невелика горстка громадян через те, що то було серед тижня у четвер, дня 29. вересня. Явилися переважно представники наших товариств і гр. кат. парохії. Т. Данилюк репрезентував 288 відділ У. Н. Союза; М. Паламар відділ 57 Провидіння; Ів. Мурикин парохію св. Йосафата. На сих зборах вибрано комітет, котрий зайнявся сею збіркою, і зібрав $256.50, які вислано до краю.

На згадану ціль зложили свої лепти слідуючі жертводавці: по $25.00: відділ 288 У. Н. Союза, відділ 57 Провидіння, парохія св. Йосафата; читальня Просвіти $15.00;

М. Паращак, О. Запаржний і Ів. Малицький збирали жертви у Фримерзбурґ, Гелертан і Гайс і зібрали $102.50; жертвували по $5.00: О. Запаржоний, М. Паращак, Ів. Малицький, В. Запаржоний, В. Хас і Д. Підгайний; по $3.00: М. Шевчук, А. Лимич, М. Запаржоний; по $2.00: Н. Пастернак, В. Мацків, А. Коник, В. Гонтарик, Д. Коростинський, П. Пахомський, Іл. Віхоть, Ів. Демко, Ів. Солодва, Т. Данилюк, Ів. Мурикин, Д. Йосиф, А. Тимків, Я. Ільків, Т. Марак, Ю. Савіцький; по $1.50: М. Каспряк; по $1.00: Л. Людкевич, Н. Пузяк, Ю. Маґловський, С. Хемій, Ів. Когут, М. Брус, С. Радчук, Ґ. Комонька, А. Сисак, В. Артимик, Гр. Артимик, М. Малиновський, П. Кішпан, В. Кафарич, Ґ. Матковський, І. Рибак, М. Карпович, М. Білецький, Н. Верета, В. Коростинський, Л. Брочковський, Я. Кринівський, Анастазія Бурлак, Ів. Кінк, Т. Матейчук, Ів. Спеціяльний, Ів. Штапінський, М. Штапінський; по 50 ц.: М. Федорко, Ст. Шляхта; учитель співу і музики $1.00.

Ю. Чайка і М. Паламар збирали жертви в Бетлегем і зібрали $64.00.

Жертвували: по $5.00: М. Паламар, М. Мушастий, І. Старновський; А. Навроцький $4.00; по $2.00: В. Гук, В. Підгайний, М. Свербивус, В. Лисканич, М. Кубік, М. Ґреґораш, Ю. Чайка; по $1.50: М. Барна, М. Сагайдак, Катерина Кмита; по $1.00: Ренц, А. Леськів, Ст. Підгурський, В. Гетманюк, І. Дяблo, А. Кубарич, Р. Остапчук, Н. Кіндзерський, О. Періг, Ст. Пастернак, Ів. Лесик, Л. Копчук, Ст. Газин, Т. Завацький, А. Романишин, Ів. Ферпюк, В. Могильський, Ґ. Ганушин, П. Данило, Г. Савка, Н. Карп, Паранія Гураль, А. Гураль, С. Корінь, Т. Кроком; по 50 ц.: Анна Купа, Марія Чопик і Ст. Музика.

Годиться рівнож зазначити, що наша громада перший раз зложила таку поважну суму на народну ціль, а се тому, що громада невелика і поділена на богато партій і ніяка партія не може взятися до чогось поважнішого. Тепер однак якось змякли серця наших незгідливих громадян.

За Комітет:

М. Паращак, голова; **Ів. Малицький**, писар; **О. Запаржний**, касієр; **М. Паламар, Ю. Чайка**, контрольори.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Православна Громада потерпівшим від повені.

За почином Української Православної Громади зорґанізовано центральний комітет міста Трентону, до котрого ввійшли слідуючі товариства: Українська Православна Громада, Запорожська Січ ім. Б. Хмельницького, відділ 245 У. Н. Союза; тов. Вільні Козаки, відділ 116 У. Н. С.; тов. Петра й Павла, відділ 157 У. Н. С.; братство св. Василія, відділ 149 Провидіння. Згаданий комітет постановив устроїти баль, та почав заохочувати українську суспільність до щедрих жертв для потерпівших від повені наших братів в Галичині.

Для збирання жертв по домах назначено В. Гасія, М. Скоропада, й М. Михальчишина. На їх руки зложили слідуючі громадяне свої лепти: Ґ. Курдина $7.00; К. Наконечна $5,00; В. Гасій $3.00; по $2.00 зложили: М. Скоропад, М. Скалоцький, П. Стадник, Ґ. Сабат, І. Терлецький, П. Кинда, Л. Заблоцький, М. Савчак, Д. Гонтар, В. Великий, П. Рогоза, М. Михальчишин; по | $1.50: В. Кушнір; по $1.00 зложили: В. Савран, А. Терлецька, А. Бойкевич, С. Зборовський, Д. Курдина, М. Максимів, С. Боднарчук, І. Музика, С. Маркевич, С. М. Каспер, А. Крупа, І. Ковтун, Ф. Боднарчук, К. Кухарчук, М. Кострика, Ю. Скоропад, С. Каламан, П. Єдлінський, А. Кривий, С. Наконечний, І. Сабат; до цеї збірки долучено $2.90, з коляди, яку збирала українська православна громада на Рідну Школу у старім краю.

Разом зібрано $65.40. З балю було чистого приходу на тусаму ціль $51,35, що разом робить $116.75.

Ті гроші вислано сейчас до „Обєднання" у Филаделфії, для висилки до старого краю.

Низше підписаний уряд Центрального Комітету почувається до обовязку подякувати всім жертводавцям, як також і тим, що жертвували річи на баль для вигравок, а іменно Новітковському, Шкварковим, Похилі, Копюбинському, Чиніті, Курвичукови, Гохови, Люшови, Петришиному, та Крупі. Зосібна складається сердечну подяку Українській Православній Громаді, за відпущення даром галі на цей баль. Ці жертви з Трентону, Н. Дж., тому такі невеликі, бо тут панує страшне безробіття.

Наші люди роблять по три дні у тиждень, і їм самим заглядає в очі нужда, бо нема чим покрити розходів на удержання родини а виглядів на красше нема.

За Центральний Комітет:

Матвій Скоропад, предс.;

В. Гасій, секретар;

Олекса Михайлишин, кас.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Жертви на будову Народного Дому в селі Раківцях, підгаєцького повіту.

На поклик комітету будови Народного Дому в селі Раківцях, підгаєцького повіту, жертвували слідуючі жертводавці по $10.00: П. Фінік, П. Клембицький, Й. Кикіш, П. Кавка по $5.00: П. Харкавий, Д. Кикіш, Г. Темнюк, П. Рудик, П. Чорноницький, С. Яцук; по $2.00: Гр. Заяць, А. Кикіш, Гр. Диран, М. Коцай; по $1.00: Ф. Люлька, Я. Візерни, В. Горин, І. Роман, М. Войтина, М. Стефанкевич, А. Пасіка, М. Терпелівець, М. Яцук, І. Кіналь, Е. Улич; по 50 цнт.: А. Бакалець, І. Маклярик, М. Раллінський, С. Вертенний, П. Заяць. — Разом $91,50. Ці гроші вислав низше підписаний комітет дня 16. жовтня ц. р. на адресу Василя Сабатюка, як голови комітету будови Народного Дому в Раківцях. Усім жертводавцям за їх жертви складає комітет щиросердечну подяку.

За комітет:

Павло Фінік,

Прокіп Клембицький.

Йосиф Кикіш.

РИВЕРГЕД, Л. АЙ., Н. Й.

Уряджують баль в користь потерпівших від повені у Галичині.

Вірні маленької чисельно укр. кат. парохії у Ріверґед, Л. Ай., Н. Й., глибоко відчули нещастя, що стрінуло рідних братів у старому краю через повінь і на парохіяльних зборах ухвалили урядити баль та призначити дохід із його на поміч потерпівшим через повінь. Дохід призначений на сю ціль виносить $30.50.

Особистими датками на сю ціль причинились ще слідуючі парохіяни:

Л. Сорочинський $11; по $1.00: Н. Худяк, о. Д. Гулин, А. Капляр, Т. Демків, Д. Тимчак, п-ні Дроб, М. Федун, Н. Н.; В. Дроб 50 ц.

Разом $19.50.

Загальна жертва із парохії, призначена на поміч потерпівшим від повені в Галичині, виносить $50.00.

Кромі сего Братство св. Івана Хрестителя в Ріверґед, Л. Ай., Н. Й., відділ 256 У. Н. Союза рішило на місячному мітінґу уділити із своїх резервових фондів на туж ціль суму $25, а члени тогож Братства жертвували від себе суму $13, а іменно: по $1.00: З. Пастернак, М. Нибор, П. Корзун, Анна Корзун, Т. Навроцький, Анастазія Тимчак, Р. Демчук, М. Барнич, М. Вівчар, М. Дух, Я. Махно, Ів. Ломага, Ів. Самотіс.

Разом отже Братство св. Івана Хрестителя в Ріверґед, Л. Ай., Н. Й., відділ 256 У. Н. Союза і його члени зложили суму $38.

В залученню пересилається чек на суму $50.00 від укр. кат. парохії в Ріверґед і другий чек на суму $38 від Братства св. Івана Хрестителя в Ріверґед і проситься переслати гроші на руки Українського Народного Комітету помочи потерпівшим від повені в Галичині.

о. Д. Гулин.

Лучше є не зачинати, як не докінчити.

Лучше є плакати з мудрим, як співати з дурнем.

ПІД РУМУНСЬКИМ ЧОБОТОМ.

БАНДИТИЗМ ПО ЗАКОНУ.

В попередних числах нашого часопису згадували ми про масові труси, які переводила румунська сиґуранца й жандармерія у свідомійших селян в Галіччині, пошукуючи за „Боротьбою". Та на трусах воно не скінчилося. Кілька днів пізніще арештовано пятьох селян, а саме Войтка Петра, якого жандарми, в звірський спосіб побили, Ткачука Нестора, Бажанського Евгена, Паламарюка Василя та Лукинюка Теодора. Всі ці жертви жандармського насильства передано дня 9 м. м. до воєнного суду. Воєнний суд, який сам признав, що в Галіччині нема стану облоги, а тим самим можна читати „Боротьбу", не відмолився замкнути невинних селян до тюрми. В тюрмі подержав їх кілька днів, а відтак, щоб бути чистим „перед законом", віддав їх до цивільного трибуналу. Цей знова передав їх повітовому судові в Сторожинци, а звідтам випущено їх без жадного процесу на вільну стопу.

Так само писали ми про арешт Лупуляка й що віддано його перед воєнний суд. 17 вересня відбувся в тій справі процес. Лупулякові закидувано пропаганду, якої одначе не могли йому доказати й тому звільнено його від вини й кари. Но Лупуляк відсидів довший час в тюрмі й переніс на собі страшні тортури слідчої тюрми.

Всі ті ревізії, труси, наскоки на мирне українське населення робляться з припорученням влади тому, що може прецінь при тій спосібности знайдуться які „заборонені річи", які послужать за підставу до поширення стану облоги з північної Буковини на цілу Буковину. А коли це не вдасться, то биттям, катуванням, тортурами поспіхом сиґуранци хотять застрашити селян, аби в той спосіб припинити зріст свідомости українських працюючих мас. Послідний випадок у Галіччині, де цілком невинних людей тижнями цілими тягано з тюрми до тюрми, виставляли на голод, побої та знущання, свідчить аж надто ясно, що у Румунії супроти Українців не обовязують ніякі закони.

Коли не можемо робити, як хочемо, то робім як можемо.

Загадки.

Гуляють люди у шинку, тай причепилися до Жида:

— Загадуй, Жиде, загадок!

— Ну, то й загадок! — Жид каже. — А щож буде, як ніхто не вгадає?

Та не журися про те! Хто не вгадає, той заплатить карбованця.

— Ну, герсти! А щож воно такеє, що у день чорніє, а в ночи біліє, а ранком синіє?

Думали-думали — ні, не втнуть, довелось віддавати по карбованцю.

— Ну, скажиж, Мошку, що воно таке? — питають у жида люди.

А Жид:

— Герсти, що то таке? А я почім знаю?

— Е, то віддай гроші!

А на що ж так? І я не вгадав — і сам собі віддаю карбованця.

ПОШУКУВАННЯ.

Стефа Джумак відійшла від мене 30. вересня 1927 з фрештьом Джумаком. Вона забрала від мене $4,320.00. Фрешт не був відомий великого пальця на лівій руці. Хто би знав, де вони знаходяться, заклинаю мене листовно повідомити на поданому адресу. Винагорода за знайдення $50.

MICHAEL DZUMAK, 8 BESSIE PL., ROCHESTER, N. Y. 253-3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ Готель з 15 кімнат і реставрація, все уладжене, доміна ціна, рент 575 місячно, старий бізнес. Продам за $2,000. Голоситися: 249-4

CURTIS BAY HOTEL & RESTAURANT

713 Curtis Ave., Curtis Bay,

Baltimore, Md.

ПОШУКУЮ СТАРШОЇ ЖЕНЩИНИ до заряду дому; маю двох хлопців одному 9 а другому 11 лїт. Готівка ся до: 251-4

A. LYPSAN,

P. O. Box 206, Pitcairn. Pa.

САМІТНИЙ пошукує господині до заряду дому; Українки без дітий в віці від 40 до 45 лїт. По дальші інформації голоситись до:

МИХАЇЛ РУДИЙ,

224 E. 96th Street, New York, N. Y.

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C. і стемпованї річи. Пишіть по катальоґ до:

UKRAINIAN BAZAR,

168 E. 4th St., New York. N. Y.

НА ПРОДАЖ ґросерия і деліка́тесен між нашими людьми. Бізнес виробляючий. Торг тижнево від $500 до $600. Продається з причини виїзду до старого краю. Голоситись до: 252-4

W. G. WINTONIAK,

41 E. 7th Street, New York City.

(Близько 2-ої Евені).

ЗНИЩЕНИЙ НА СМЕРТЬ

Коли тіло починає твердиути і рух його стаєсь болячим, се звичайно проява, що нирки не є в порядку. Держіть сї органи здоровими. Пийте богато води і попробуйте

GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

Знаний світовий мочевий стимулянт, від 1696. В трьох величинах, у всіх аптиках. Гарантований як представлено.

Дивіть за знаком Gold Medal на кождій річчі і не беріть імітацій.

СТІННІ КАЛЕНДАРІ на рік 1928

ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ.

Маємо на складі 30 ріжнородних календарів на 1928 рік. Календарікои друковані по українськи, свята означені червоними буквами.

Ціна за один календар 30 ц. з пересилкою, а 4 за доляра.

Шторинкам, аґентам ціля тих, що хотять занятися продажию календарів, висилаємо даром спис стінних календарів по гуртовій ціні. За попереднім надсланнєм $5.00 вишлемо 30 штук оказових календарів, щобисьте не огнили, а опісля замовляли більше число. Замовлення посилайте на адресу: 244—

UKRAINIAN BAZAR,

168 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

Др. Б. ТРОЙ

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНТИСТ

49½ FIRST AVE., cor. 3rd ST.

NEW YORK, N. Y.

Роботу виконує солідно. Умірковані оплати. Платити можна ратами. Через 10 дні зробить може за низьке виконування механічної роботи в обсягу дентистики.

Оглядини при помочі лучів Рентгена (X-Ray) даром.

ДР. М. МЕЙЗЕЛ

бувший помічник Европейської Клініки на Університеті

СПЕЦІЯЛІСТ

лічить ОСТРІ і ХРОНІЧНІ хороби МУЩИН і ЖЕНЩИН; також шкірні і кровні хороби.

ЕГЗАМІНУЄ МІЧ І КРОВ.

139 E. 16TH ST., NEW YORK

межи 3-ою Евеню і Irving Place.

Години:

10—1; 4—8; в неділі від 10—12.

ОГЛЯДИНИ ЛИШЕНЬ $2.00.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОХОРОНЯР

ЗАЛЕЖНІСТЬ ПОХОРОНАМИ

В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І OKOLICYCH.

122 E. 7th STREET,

NEW YORK CITY

Telephone: Orchard 2846